

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

CLASA A VII-A

Școli/secții cu predare în limba română

VERBUL

Coordonator, prof. dr. Kozak Mioara
Profesor Potcoavă Diana-Cosmina
Colegiul Național „Unirea”

VERBUL —→ partea de vorbire **flexibilă** (persoană, număr, mod, timp) care arată **acțiunea, starea, existența**; el are capacitatea de a produce un enunț.

S

—→ Poate fi:

- **predicativ** – are înțeles de sine stătător și este predicat verbal, atunci când se află la un mod personal;

T

- **nepredicativ** – nu are înțeles de sine stătător și ajută la formarea unor moduri și timpuri verbale (**auxiliarele** „a fi”, „a avea” și „a vrea”) sau cere prezența obligatorie a unui nume predicativ, alături de care îndeplinește funcția sintactică de predicat nominal (**verbul copulativ** „a fi”)

I

—→ Formele verbului pot fi **simple** și **compuse** (auxiliare + forme verbale nepersonale).

U

—→ **Modurile** verbului sunt indicativul, imperativul, conjunctivul, condițional-optativul; **formele verbale nepersonale** sunt infinitivul și participiul.

Sarcină de lucru

Precizați care din termenii perechilor paronimice de mai jos sunt verbe:

- chin/ închin
- chinez/ cinez
- arată/ erată
- coș/ cos
- culc/ cult
- mușcă/ muscă
- surpă/ supă
- pune/ prune

Sarcină de lucru

Subliniați verbele din enunțurile următoare și numiți persoana, numărul, modul/ forma verbală nepersonală și timpul acestora:

1. Hristos a înviat!
2. Poate citi bine lecția.
3. Elevul strigat ar dori o amânare.
4. Am decis să plecăm la pădure.
5. Scrie mai frumos!
6. Aș fi știut mai bine ieri...
7. Voi merge acolo după ce voi fi terminat mâncarea.

Sarcină de lucru

Din ce sunt alcătuite formele compuse ale verbelor identificate? Numiți părțile componente!

Sarcini de lucru

A. Precizați valorile verbului „a fi” în enunțurile de mai jos:

1. Suntem la magazin.
2. Să fi plecat atunci!
3. Eram curioasă în legătură cu subiectul.
4. Să fii acolo la timpul potrivit!
5. Concursul este mâine.
6. Voi fi alergat întreaga distanță până atunci.
7. Paul este elevul meu.

- Ce reguli poți deduce pe baza exercițiilor de mai sus? Când are verbul „a fi” valoare predicativă? Dar copulativă? Dar auxiliară?
- Poți formula reguli asemănătoare pentru verbele „a avea” și „a vrea”?

B. Precizați valoarea verbelor „a avea” și „a vrea” în propozițiile următoare:

1. Am o minge albastră.
2. Am plecat la plimbare.
3. Aș dori o înghețată.
4. Aș fi plecat mai repede, în cazul acesta.
5. Vreau o pizza cu ciuperci.
6. Voi merge cu tine la meci.
7. Cu siguranță vei fi terminat de învățat până la prânz.

V R E A U S Ă \$ T - U

- alte verbe copulative: cum îmi dau seama ce valoare au?
- dacă există și alte forme verbale nepersonale? Care este specificul lor?
- ce sunt locuțiunile verbale?
- cum se poate combina verbul?
- la ce îmi folosesc cunoștințele despre verb?

Sarcină de lucru

Analizați verbele subliniate pe cele două coloane de mai jos, fiind atenți la sensul acestora în fiecare caz; ce observați? Ce reguli puteți deduce?

1. În natură, totul devine.
2. Se pare că va ploua.
3. El va însemna lecția în caiet.
4. Va ieși afară după ore.
5. Vom ajunge în scurt timp.
6. S-a făcut după cum ai zis.
7. Dan a rămas acasă cu mama lui.
- a) Ea devine medic.
- b) Copilul pare fericit.
- c) Munca înseamnă efort.
- d) Andreea va ieși avocat.
- e) George a ajuns elev în clasa a VII-a.
- f) Albul s-a făcut negru din cauza mizeriei.
- g) El a rămas prichindel.

Există și alte **verbe copulative**, pe lângă verbul „a fi”: *a deveni, a ieși, a ajunge, a se face, a însemna, a rămâne, a părea*. Când au valoare copulativă, acestea nu au înțeles de sine stătător și alcătuiesc alături de un **nume predicativ**, **predicatul nominal**.

Sarcină de lucru

Cuvintele subliniate în enunțurile următoare sunt verbe; ce observați în legătură cu acestea? Cum se numesc astfel de forme verbale? Ce exprimă fiecare?

1. Nu mă pot concentra.
2. Pentru a învăța trebuie perseverență.
3. Melodia cântată îi aparține lui Marius.
4. Am terminat cu spălatul rufelor.
5. Am de învățat.
6. Instrumentul este pentru tuns iarba.
7. Întrerupând mișcarea, a trebuit să reînceapă.
8. Suferind, am plecat acasă.

Sarcină de lucru

Structurile din lista de mai jos sunt locuțiuni verbale; scrieți sinonime pentru fiecare dintre ele și analizați-le din punct de vedere al formei și al modului în care se comportă în propoziție:

• a da de veste	= a vesti;
• a prinde de veste	= a vesti, a anunța;
• a sta de veghe	= a veghea, a păzi;
• a da zor	= a zori, a grăbi;
• a face rost	= a procura;
• a-i părea rău	= a regreta;
• a trage foloase	= a profita.

Sarcină de lucru

Numește funcția sintactică a verbelor subliniate în enunțurile de mai jos și stabilește dacă sunt centri sau adjuncți în cadrul propozițiilor din care fac parte:

- George aleargă prin parc.
- Andrei a devenit croitor.
- Instrumentul de curățat s-a deteriorat.
- A ști înseamnă a munci.
- Pot merge foarte rapid.
- Se apucă de înot.
- Mergând la piață, a găsit ce căuta.

A

M

↑

N

V

Ă

T

A

T

VERBELE

copulative sunt cele care nu au înțeles de sine stătător (**lista neagră** 😊):

Predicatul
nominal

=

Verb copulativ

+

Nume
predicativ

- **a fi** - când nu e sinonim cu „a exista”, „a se afla”, „a se găsi” etc.
- **a deveni** – aproape mereu (exceptând cazul când se poate înlocui cu „a se transforma”);
- **a ieși, a ajunge, a se face** – când sunt sinonime cu „a deveni”;
- **a însemna** – când nu se poate înlocui cu „a nota”, „a face un semn”;
- **a rămâne** – când nu are sensul de „a sta” (într-un loc);
- **a părea** – când este personal.

A

Formele verbale nepersonale sunt de patru feluri:

M

- **infinitivul** – arată **numele acțiunii**, marca acestuia este prepoziția simplă „a”, dar poate apărea și fără aceasta: a cânta (conjugarea I), a apărea (conjugarea a II-a), a merge (conjugarea a III-a), a iubi/ a urî (conjugarea a IV-a).

- **participiul** – arată o **acțiune încheiată**; când este folosit singur, devine adjectiv. Îl recunoaștem după sufixele „-t” (cântat) și „-s” (scris).

↑

- **supinul** – arată **scopul/ destinația acțiunii** și este alcătuit adăugând prepozițiile „de”, „la”, „după” sau „pentru” la participiul verbului de conjugat (de/la/pentru/ după scris).

N

- **gerunziul** – arată o **acțiune continuă/ în desfășurare** și se recunoaște după sufixele „-ând” (cântând) sau „-ind” (citind).

V

Ä

Locuțiunile verbale sunt grupuri unitare de cuvinte care au înțelesul unui verb. Ele conțin mereu un verb care oferă detaliile privitoare la modul, timpul, persoana și numărul locuțiunilor din care fac parte; mai mult decât atât, la un mod personal, ele îndeplinesc funcția sintactică de predicat verbal.

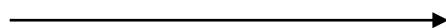
T

A

T

VERBUL

Adjunct

Verbele la **forme verbale nepersonale** pot fi:

- *subiect*
- *nume predicativ*
- *atribut verbal*
- *complemente* (direct, prepozițional, de timp, de mod, de cauză, de scop)

Centru

• **verbele predicative** la **moduri** personale îndeplinesc funcția sintactică de **predicat verbal**;

• **verbele copulative** la **moduri** personale îndeplinesc funcția sintactică de **predicat nominal**;

• **verbele-centru pot fi combinate cu:**
subiectul (relație de interdependență),
numele predicativ, *complemente*
(direct, indirect, prepozițional, de timp, de loc, de mod, de cauză, de scop)

Așadar...

la ce vă folosesc toate aceste cunoștințe
referitoare la verb?

Succes!

